

Euskal Herriko Ahotsak
ahotsak.com

Petra Olazabal Mendizabal

*Hondarribia,
Gipuzkoa
(1920)*

Aurkibidea

Biografia

Botika baserrian jaioa. Aita alargun geratu zen bi umerekin, eta berriz ezkondu zen; beste zazpi jaio ziren, Petra tarteko. Ama Jaitzubiakoa zen. Baserritik bizi ziren, ama Irunera joaten zen plazara, eta aitak lorazain lanak ere egiten zituen. Petrak Biteri eskolan ikasi zuen 14 urtera arte, eta gero mojekin josten ikasten ibili zen. Etxean hasi zen jostun lanetan, eta hainbat neska gazte izan zituen bere kargura. Errenteriara ezkondu zen, Pasai Donibaneko batekin, eta bertan jarri zuen jostun tailerra.

Zintak

HON-067

- **Proiektua:** Euskal Herriko Ahotsak
- **Elkarrizketatzailea(k):** Etxeberria, Idoia
- **Data:** 2011-10-19
- **Iraupena:** 78 min
- **Euskarria:** Bideo digitala
- **Kodifikatzailea:** Etxeberria, Idoia

HON-068

- **Proiektua:** Euskal Herriko Ahotsak
- **Elkarrizketatzailea(k):** Etxeberria, Idoia
- **Data:** 2011-10-19
- **Iraupena:** 33 min
- **Euskarria:** Bideo digitala

Pasarteak

1. Aita alargundu eta berriz ezkondu zen

- **Erref:** HON-067/002
- **Iraupena:** 0:01:40. **Hasi:** 00:00:24. **Bukatu:** 00:02:04
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko giroa

Laburpena:

Botika baserrian jaioa, Zemizarga auzoan. Senide asko ziren. 1918ko gripe izurritean aitari emaztea, aita eta ume bat hil zitzaizkion; alargun geratu zen

bi neskatorekin. Berriz ezkondu zen, eta beste zazpi jaio ziren. Ama jaitzubiakoa zen.

2. Ahizpak esnea partitzen, etxez etxe

- **Erref:** HON-067/003
- **Iraupena:** 0:02:56. **Hasi:** 00:02:04. **Bukatu:** 00:05:00
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserrria » Baserriko lanak » Baserriko animaliak
- Baserrria » Baserriko lanak » Herrira saltzera, eroatera

Laburpena:

Baserritik ateratzen zuten bizimodua. Aitak lorezain lana ere egiten zuen. Zazpi-zortzi behi zituzten eta esnea partitzen zuten, oinez. "Txipitxua". Bueltan kantinan sartzen zituzten enkarguak.

3. Ama Irungo plazara berdurarekin

- **Erref:** HON-067/004
- **Iraupena:** 0:02:31. **Hasi:** 00:05:00. **Bukatu:** 00:07:31
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserrria » Baserriko lanak » Herrira saltzera, eroatera

Laburpena:

Irungo plazara joaten zen ama. Hondarribian ez zen egiten plazarik. Berdura eramaten zuen, zestoan. Tranbian joaten zen; bagoi bat zuen gauzak eramateko. Irungo plaza non izaten zen. Postuak.

4. Bazkaria egitea ahaztu, jolasean

- **Erref:** HON-067/005
- **Iraupena:** 0:03:14. **Hasi:** 00:07:31. **Bukatu:** 00:10:45
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Umetako lanak
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko zereginak

Laburpena:

Goizean goiz joaten zen ama Irunera, eta eguerdirako bueltatu. Bazkaria egiteko eskatu zion, eta ahaztu egin zitzaion, jolasean. Pasatu zuen larritasuna. Korrika joan zen amarengana.

5. Baserriko lanak gustatu ez

- **Erref:** HON-067/006
- **Iraupena:** 0:02:13. **Hasi:** 00:10:45. **Bukatu:** 00:12:58
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserría » Baserriko lanak
- Baserría » Baserriko lanak » Baserriko tresnak

Laburpena:

Baratzean denetik zuten. Berdurak aipatzen ditu. Abereentzat belarra, arbia eta erremolatxa. Aitari lagundu behar zioten; berak ihes egiten zuen beti, ez zitzaion gustatzen. Goldea. Jostea gustatzen zitzaion.

6. Dutxarik ez; erreka baina

- **Erref:** HON-067/007
- **Iraupena:** 0:03:46. **Hasi:** 00:12:58. **Bukatu:** 00:16:44
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Jantzi eta orraztu » Garbitasun pertsonala
- Herria, azpiegitura » Berrikuntzak » Argindarra eta ura

Laburpena:

Umetako lanak. Anaiak moztutako egurra ekarri. Sukaldea nolakoa zen: ekonomika eta ur depositoa. Ur beroa zertarako erabiltzen zuten: hankak garbitzeko. Dutxarik ez. Palanganak jartzen zuten ura. Bainuak, soineko zahar batekin.

7. Komuna; gorotza eta hondarra

- **Erref:** HON-067/008
- **Iraupena:** 0:04:23. **Hasi:** 00:16:44. **Bukatu:** 00:21:07
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxearen egitura
- Baserría » Baserriko bizimodua » Baserriko bizimodua

Laburpena:

Etxeko komuna nolakoa zen. Depositoa. Baldean ura hartuta. Baratzerako ona zen hura, gorotza. Hondarra ere asko ekartzen zuten. Umetan hondar pilan jolasten zuten. Komuneko papera, egunkaria.

8. Aita irakurzalea zen eta musikaria

- **Erref:** HON-067/009
- **Iraupena:** 0:03:47. **Hasi:** 00:21:07. **Bukatu:** 00:24:54
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Eskola
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko giroa

Laburpena:

Ez du gogoan ze egunkari erosten zuten. Aitak egunero irakurtzen zuen. Nahiko intelektuala zen; baserritar asko joaten ziren berarengana, laguntza eske. Eskola asko gustatzen zitzaion. Beraiei ere ez zien faltatzen uzten. Musikaria zen. Anekdotak.

9. Eskola garaia amaitzean, negarrez

- **Erref:** HON-067/010
- **Iraupena:** 0:01:59. **Hasi:** 00:24:54. **Bukatu:** 00:26:53
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Eskola
- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Eskolaz aparteko ikasketak

Laburpena:

Biteri eskola publikoan ikasi zuten denek. Anaia batek asko faltatzen zuen, eta jesuitetan sartu zuen. Sei urterekin hasten ziren eta 14 urte arte. Negarrez utzi zuen eskola. Amak mojetan sartu zuen, josten ikasteko. Gomazko panpinari soinekoak egiten zizkion.

10. Josten ikasten, mojekin; gero, etxean

- **Erref:** HON-067/011
- **Iraupena:** 0:03:33. **Hasi:** 00:26:53. **Bukatu:** 00:30:26
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Lanbideak » Sastreak, jostunak
- Ohiturak eta bizimodua » Jantzi eta orraztu » Arropa eta oinetakoak
- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Eskolaz aparteko ikasketak

Laburpena:

Ezkondu zenean, tailerra jarri zuen Errenterian. Lau-bost neska zituen bere kargu. Mojetan lehenengo josi zuena, bata bat. Azkar asko josi zuen. Etxean makina zuten. Sukaldaritza ere ikasten zuten mojekin. Ingurukoentzat josten hasi zen gero, etxean.

11. Jostun tailerra jarri zuen etxean

- **Erref:** HON-067/012
- **Iraupena:** 0:04:01. **Hasi:** 00:30:26. **Bukatu:** 00:34:27
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Lanbideak » Sastreak, jostunak
- Ohiturak eta bizimodua » Jantzi eta orraztu » Arropa eta oinetakoak

Laburpena:

Josteko zailena zer zen. Gogoan du galtza batzuei poltsikoa okerreko aldean jarri ziela. Tailer txikia jarri zuen etxean. Lau bat neska izaten zituen aldiko, baserritarrak. Tela dendak Hondarribian eta Irunen. Perkala. Festetarako ahizpei soineko bana egiten zien. Soinekoak nolakoak ziren, beso luzeak. Elizarako buruan zapia.

12. Umeen arropa nolakoa zen

- **Erref:** HON-067/013
- **Iraupena:** 0:03:04. **Hasi:** 00:34:27. **Bukatu:** 00:37:31

- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Jantzi eta orraztu » Arropa eta oinetakoak
- Lanbideak » Sastreak, jostunak

Laburpena:

<p>Bordatzen hasi zen, baina josi egiten zuen gehiago. Umeen arropa. Puntua. "Florecitas de rococo" eta festoiak. Trapuak. Gerrian troza jartzen zieten jaioberriei, bueltan-bueltan, tente egoteko. Gantxiloa.</p>

13. Emakumeen barruko arropa; ama soinekoak josten

- **Erref:** HON-067/017
- **Iraupena:** 0:03:13. **Hasi:** 00:39:06. **Bukatu:** 00:42:19
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Lanbideak » Sastreak, jostunak
- Ohiturak eta bizimodua » Jantzi eta orraztu » Arropa eta oinetakoak

Laburpena:

Emakumeen barruko arropa ere egiten zuten. Puntua ez zen erabiltzen, dena telazkoa. Maindireekin egiten zuten batzuetan. Elastikoak gero hasi ziren. Sostenak eta kuleroak. Ama hiru hilabetez ibili zen josten ikasten; festetarako josten zizkien soinekoak. Makina. Gaez ibiltzen zen josten. Argindarra.

14. Mezetara goizean goiz, ilunpean

- **Erref:** HON-067/018
- **Iraupena:** 0:02:09. **Hasi:** 00:42:19. **Bukatu:** 00:44:28
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Erljioa » Elizkizunak eta otoitzak

Laburpena:

<p>Elizara asko joaten zen; amak deitzen zion goizaldean 5:30ean. Kosta egiten zitzaion ilunetan joatea; beldurtu egiten zen. Arrosarioa errezatzen zuen bidean. Gaueko argitasuna. Bidezidorra.</p>

15. Lehengusuaren denda

- **Erref:** HON-067/020
- **Iraupena:** 0:01:31. **Hasi:** 00:45:03. **Bukatu:** 00:46:34
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Lanbideak » Negozioak, dendak

Laburpena:

Lehengusuari, Leandrari, osabak janari denda jarri zion. Oso ondo joan zen negozioa. Sukaldea eta logela zituen hantxe bertan.

16. Parrokia eta eskola

- **Erref:** HON-067/021
- **Iraupena:** 0:03:34. **Hasi:** 00:46:34. **Bukatu:** 00:50:08
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Eskola
- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Elizarekin lotutako pertsonak

Laburpena:

Santa Engraziatik joaten ziren parrokiara. Kalea eta portua. Portuko eliza. Parrokia Don Agustin Zurutuza zen. Eskolan maistra erdalduna zuten, Demetri Lejarreta. Neskak eta mutilak aparte. Maisuak. Zigorrak.

17. Dotrinan bandera irabazi zuen

- **Erref:** HON-067/022
- **Iraupena:** 0:03:08. **Hasi:** 00:50:08. **Bukatu:** 00:53:16
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Dotrina

Laburpena:

Dotrinan bandera irabazi zuen. Euskaraz. Erdarazko dotrina gutxi ikasten zuten. Otoitzak buruz zekizkien. Bandera nola irabazi zuen.

18. Aitarekin izarrak ikusten, zelaian etzanda

- **Erref:** HON-067/023
- **Iraupena:** 0:01:59. **Hasi:** 00:53:16. **Bukatu:** 00:55:15
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Elizkizunak eta otoitzak
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko giroa

Laburpena:

Etxean egunero arrosarioa, bost misteriokoa. Sukaldearen bestaldean oilategia zegoen. Zakuak lurrian jarri eta belardian etzaten ziren aitarekin; izarrak erakusten zizkien.

19. Lo egiteko garaia; koltxoiak

- **Erref:** HON-067/024
- **Iraupena:** 0:02:15. **Hasi:** 00:55:15. **Bukatu:** 00:57:30
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko zereginak
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxearen egitura

Laburpena:

Nola egiten zuten lo: ohe bakoitzean bi. Berogailurik ez. Koltxoiak. Arto azalez

betetakoak baziren, baina beraiek artilezkoak zituzten. Jo egiten zituzten noizean behin, ilea harrotzeko.

20. Pitarra egiten zuten; bazkaltzeko urik ez

- **Erref:** HON-067/025
- **Iraupena:** 0:05:15. **Hasi:** 00:57:30. **Bukatu:** 01:02:45
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Elikadura » Jatekoa eta edatekoa
- Baserría » Baserriko lanak » Sagardogintza

Laburpena:

Dolarea zuten. Sagardoa. Matxaka, eskuzkoa. Tiña. Sagardoa eta pitarra. Bazkalorduan ez zuten urik edaten. Barrikak. Txandaka joaten ziren pitar bila. Pitar egarria.

21. Urik ez etxean; putzu zuloa

- **Erref:** HON-067/026
- **Iraupena:** 0:02:38. **Hasi:** 01:02:45. **Bukatu:** 01:05:23
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Berrikuntzak » Argindarra eta ura
- Ohiturak eta bizimodua » Jantzi eta orraztu » Arropa garbitzea

Laburpena:

Urik ez zuten etxean. Putzu zuloa, aska harriarekin. Labaderoa egin zuten han. Zelaian zabaltzen zuten arropa, "al verde".

22. Arropa garbitzen II

- **Erref:** HON-067/028
- **Iraupena:** 0:02:46. **Hasi:** 01:05:40. **Bukatu:** 01:08:26
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Jantzi eta orraztu » Arropa eta oinetakoak
- Ohiturak eta bizimodua » Jantzi eta orraztu » Arropa garbitzea

Laburpena:

Arropa garbitzen. Xaboia. Ez du lixiba ezagutu. "Gobara" maindire pilari esaten zioten. Arropa nola eraman putzura. Astean behin garbitzen zituzten maindireak, barruko arroparekin batera. Arropa.

23. Gomazko oinetakoak

- **Erref:** HON-067/029
- **Iraupena:** 0:01:13. **Hasi:** 01:08:26. **Bukatu:** 01:09:39
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Jantzi eta orraztu » Arropa eta oinetakoak

Laburpena:

Oinetakoak, gomazkoak. Abarkak. Taulazko oinetakorik ez du erabili. Alpargatak. Hanka-hutsik gutxitan.

24. Irun sutan; gerra hasiera

- **Erref:** HON-067/030
- **Iraupena:** 0:03:32. **Hasi:** 01:09:39. **Bukatu:** 01:13:11
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Borroka

Laburpena:

<p>Gerra hasiera. Irun erre zutenekoa. Argitasuna. Ez ziren Hendaiara joan, aitag esan ziena. Komentuko zubia bota zuten. Kanoikadak eta obusak. Farola ondoko baserri batera joan ziren, beldurtuta. Ogi bila joan zen handik.</p>

25. Tropak Hondarribian sartu zirenean

- **Erref:** HON-067/031
- **Iraupena:** 0:05:02. **Hasi:** 01:13:11. **Bukatu:** 01:18:13
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Borroka

Laburpena:

Colonia Escolar dagoen tokian, Errepublikaren aldeko batzuk egon ziren, bizkaitarrak. Bat Botikara joan zen ihesi, tropak sartu zirenean. Hilketak. Guadalupeko gotorlekuko tenientea joan zitzaien etxera. Balak. Soldaduak bidean gora, emakume bat tarteko.

Ahotsak.eus-eko edukiarekin sortutako dokumentu automatikoa.

2026-09-14

CC-by-sa | Ahotsak.eus

Badihardugu Euskara Elkartea

Markeskua Jauregia, 20600 Eibar

943121775 - ahotsak@ahotsak.com